

ПРОБЛЕМИ РЕАЛІЗАЦІЇ СУЧАСНОЇ ДОКТРИНИ РОЗВИТКУ АГРОПРОМИСЛОВОГО КОМПЛЕКСУ

***Кускова С.В., аспірант*,
Харківський національний технічний університет
сільського господарства імені Петра Василенка***

Центральною проблемою забезпечення продовольчої безпеки держави є створення умов для здійснення ефективної діяльності підприємствами вітчизняного агропромислового комплексу. При цьому головною задачею є забезпечення конкурентоспроможності їх продукції. Однак, конкурентоспроможність продукції більшості галузей вітчизняної економіки через високі внутрішні витрати виробництва, застосування застарілих технологій, нестабільність інноваційного розвитку підприємств, а також характеристики споживачької аудиторії її ринків, залишається нижчою у порівнянні з продукцією зарубіжних виробників. Найбільш критичною в цих умовах виявляється ситуація на ринках сільськогосподарської та продовольчої продукції, адже ці галузі протягом всього періоду свого функціонування в незалежній Україні відчували всі наслідки процесів скорочення виробництва та реалізації екстенсивної моделі розвитку. Обсяги виробництва сільськогосподарської продукції за період з 1990 р. по 2012 р. суттєво скоротилися при майже стабільному балансі споживання основних продовольчих товарів. [1, 2] Рівень рентабельності виробництва та реалізації продукції сільського господарства в 2012 році склав 20,5 %, при рівнях рентабельності продукції рослинництва 22,3 % та продукції тваринництва 14,3 % [1].

Сьогодні ми маємо справу з парадоксальною ситуацією: суб'єкти аграрного сектора економіки, які мають всі необхідні умови для ефективного розвитку та давні традиції створення високоякісної продукції, не витримують конкуренції з постачальниками продукції зарубіжного виробництва навіть на внутрішньому ринку, не говорячи про формування та розвиток експортного потенціалу галузей. Саме тому, питання забезпечення конкурентоспроможності сільськогосподарської та продовольчої продукції внутрішнього виробництва є ключовими при формуванні стратегії розвитку вітчизняної економіки.

Сучасна доктрина розвитку вітчизняного агропромислового

---

* Науковий керівник – Крассноруцький О.О., д.е.н., доцент

комплексу передбачає досягнення цілком зрозумілих та обґрунтованих теоретично і практично цілей, проте, застосування залученого для їх досягнення інструментарію досить часто призводить до наслідків, негативний характер яких майже повністю зводить нанівещь позитивність прагнень:

1. Для досягнення мети підвищення доходів сільськогосподарських підприємств залучаються інструменти державного регулювання цін та доходів, які, в свою чергу, зумовляють поглиблення дисбалансів всередині господарських ланцюгів ринків агропродовольчої продукції та призводять до подальшого розшарування агропідприємств за своїм фінансовим станом.

2. Вирішення комплексу задач, пов'язаних з підвищенням якості продукції та техніко-технологічного рівня її виробництва забезпечується, що цілком логічно та зрозуміло, через запровадження інноваційних та інтенсивних технологій. Однак, запозичення зарубіжних технологічних систем, що ґрунтуються на пріоритетному застосуванні хімічних засобів, а також використання через недоліки у фінансовому забезпеченні діяльності неповних технологій виробництва продукції, а лише їх окремих фрагментів створюють небезпеку виникнення непередбачуваних наслідків екологічного характеру та призводять до отримання ефекту лише у короткостроковому періоді, унеможливаючи при цьому формування гармонійних умов для стабільного розвитку агровиробництва.

3. В основі групи заходів, спрямованих на забезпечення продовольчої безпеки держави та розвиток експортного потенціалу АПК, лежить інтенсифікація процесів міжнародної економічної інтеграції. Нажаль, в сучасних умовах, прискорення вказаних процесів призводить до посилення конкуренції на національному ринку між вітчизняними виробниками та постачальниками імпортованої продукції. При цьому, як наслідок кризових явищ, конкурентні позиції вітчизняних товаровиробників погіршуються.

4. Спроби забезпечити сталий розвиток аграрного сектора економіки реалізуються через заходи з державного регулювання аграрних ринків, переважно, нетарифними методами, що навпаки призводить, на сьогоднішній день, до згорання експортного потенціалу вітчизняного АПК та, відповідно, скорочення доходів товаровиробників.

Отже, основним недоліком сучасної аграрної політики в Україні є спричинення її реалізацією незадовільної ситуації в формуванні конкурентного потенціалу вітчизняного агропромислового комплексу

через скорочення концентрації капіталу в галузях виробництва сільськогосподарської сировини, який, фактично унеможливає здійснення ефективного розвитку основних галузей сільського господарства, переробної та харчової промисловості. Останнє, на фоні посилення конкурентної боротьби з постачальниками продукції іноземного виробництва на внутрішньому ринку, стає основою подальшого скорочення внутрішнього виробництва.

Література.

1. Сільське господарство України у 2012 році. Статистичний щорічник / Державна служба статистики України ; Під заг. кер. Ю.М. Остапчука. - К., 2013. – 372 с.

2. Статистичний щорічник України за 2012 рік / Державна служба статистики України ; За ред. О.Г. Осауленка – К.: «Консультант», 2012. – 588 с.

ПІДВИЩЕННЯ ЕФЕКТИВНОСТІ ВИРОБНИЦТВА СОНЯШНИКУ НА ЗАСАДАХ СТАЛОГО РОЗВИТКУ

***Левкіна Р.В., к.е.н., доцент, Мельник К.Р., студент*,
Харківський національний технічний університет
сільського господарства імені Петра Василенка***

В останні роки спостерігається зростання попиту на олійні культури як на світових ринках, так і на ринку сільськогосподарської продукції України. Особливо популярним серед олійних культур є соняшник та продукти його переробки. Вітчизняні підприємства на території України соняшник як польову культуру почали вирощувати в середині ХІХ ст. В 1881 році під соняшником було засіяно 9 тис.га, а в 1913 році у 8 разів більше – вже 76 тис.га.

Наразі розмір посівних площ соняшнику в Україні становить 5,2 млн.га, проти лише 1,6 млн.га у 1990 році. В структурі посівних площ на соняшник припадає 66,1%, проти оптимального науково обґрунтованого не більше 16%.

Саме цим обумовлена актуальність обраного дослідженняності виробництва та реалізації соняшнику, як найбільш прибуткової та важливої культури в продовольчому плані й виснажливої для ґрунтів, в умовах сталого розвитку.

---

* Науковий керівник – Левкіна Р.В., к.е.н., доцент